

Evangélikus hit- és Erkölcstan

helyi tanterv

az 5–8. évfolyam számára

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
5. ÉVFOLYAM	5
BEVEZETŐ ÓRÁK	5
ISTEN – ÉN	5
TEREMTETT VILÁG	6
ÉN.....	6
EMBERI KAPCSOLATAIM	6
TÁRSADALOM.....	7
VILÁGVALLÁSOK	7
EGYHÁZ.....	8
MINIMUM-KÖVETELMÉNYEK	9
6. ÉVFOLYAM	10
ISTEN – ÉN	10
TEREMTETT VILÁG	10
ÉN.....	11
EMBERI KAPCSOLATAIM	11
TÁRSADALOM.....	12
VILÁGVALLÁSOK	12
EGYHÁZ.....	13
MINIMUM-KÖVETELMÉNYEK	13
7. ÉVFOLYAM	14
ISTEN – ÉN	14
TEREMTETT VILÁG	14
ÉN.....	15
EMBERI KAPCSOLATAIM	15
TÁRSADALOM.....	16
VILÁGVALLÁSOK	17
EGYHÁZ.....	17
MINIMUM-KÖVETELMÉNYEK	18
8. ÉVFOLYAM	19
ISTEN – ÉN	19
TEREMTETT VILÁG	20
ÉN.....	21
EMBERI KAPCSOLATAIM	21
TÁRSADALOM.....	22
EGYHÁZ.....	23
VILÁGVALLÁSOK	24
EGYÉB	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

Bevezetés

A TANTÁRGY ÓRAKERETE:

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Éves órakeret</i>
5.	2	70
6.	2	70
7.	2	70
8.	2	70

A TÉMAKÖRÖK ÓRASZÁMA ÉVFOLYAMONKÉNT

Témakör neve	5.	6.	7.	8.
Bevezető órák	4	0	0	0
Isten-én témakör	12	13	6	18
Én témakör	7	8	9	6
Emberi kapcsolataim témakör	12	10	8	6
Egyház témakör	5	6	19	8
Társadalom témakör	5	6	6	4
Teremtett világ és tárgyi környezet témakör	4	8	6	4
Világvallások, vallási jelenségek témakör	14	12	6	12
Összefoglalás, számonkérés	7	7	10	12
Összes óraszám:	70	70	70	70

A tantárgy helyi tantervét kidolgozta:

Kiskunhalas, 2023.09.01.

.....
Honti Irén
evangélikus lelkész

A tantárgy helyi tantervét véleményezte, a nevelőtestület számára elfogadásra javasolta:

Kiskunhalas, 2023.10.02.

.....
Szabó Ferenc
intézményvezető

Jóváhagyta:

Kiskunhalas, 2023.

.....
fenntartó

5. évfolyam

Bevezető órák

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Honnan jössz? Ismerkedés a gyülekezeti háttérrel.
- Mit hozol magaddal? Kedves, emlékezetes történeteik, beszélgetés a kérdéseikről
- Mi van a kezünkben? Biblia, énekeskönyv
- Hogy igazodjunk el a Bibliában? A Biblia szerkezete, könyvei, rövidítései. (keresős játékok)

BIBLIAI ALAP

- „Kezed alkotott és megerősített, tégy értelmessé, hogy megtanuljam parancsolataidat.” (Zsolt 119,73)
- „Nyisd föl szememet, hogy megláthassam, milyen csodálatos a te törvényed.” (Zsolt 119,18)
- „Nem hevült-e a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, amikor feltárta előttünk az Írásokat?” (Lk 24,32)
- „Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága” (Zsolt 119,105)
- „Beszéded megelevenít engem” (Zsolt 119,50b)

Isten – én

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hol itt a csoda?
- Értékes vagy értéktelen?
- Tudom-e értékessé / értéktelenné tenni magam?
- Valóban értéktelen volna?
- Mit tesz velem Isten? Mivé leszek én?
- „hogyan lássak”
- „hogyan történik ez?”
- Felmagasztalás - megalázkodás
- Hogyan kérjünk segítséget?
- Mit mondjak, mit kérjek Istentől?
- Beszélgethetek Istennel?
- Miatyánk-parafrazisok, az imádság fajtái

BIBLIAI ALAP

- Nagy halfogás (Lk 5,1-11)
- Elveszett drachma (Lk 15,8-10)
- Gazdag ifjú (Lk 18,18-27) + keresztség
- Farizeus és a vámszedő (Lk 18,9-14)
- Zákeus (Lk 19,1-10)
- Bartimeus (Lk 18,35-43)
- Tékozló fiú (Lk 15,11-32)
- Lábmosás (Jn 13,1-11)

- Úrvacsora
- Jézus imádkozni tanít (Mt 6,5-8)
- Miatyánk (Mt 6,9-13)
- „Jézus elbocsátotta a sokaságot, és felment a hegyre magánosan imádkozni” (Mt 14,23)

Teremtett világ

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Élettapasztalataink: mire jöttél rá?
- Miért ír a Biblia a világ kezdetéről?
- Milyen a Teremtő és milyen a teremtettség?

BIBLIAI ALAP

- Az őstörténet mint hitvallás
- Teremtéstörténet 1. (1Móz 1-2,4a)
- Teremtéstörténet 2. (1Móz 2,4b-25)

Én

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Jó és rossz a világban
- Miért teszünk rosszat?
- Irigység, féltékenység, testvérharc; indulatok, önuralom
- Válaszokat keresünk
- Isten a szövetségeseink
- Hírnévre tennék szert...

BIBLIAI ALAP

- Bűneset (1Móz 2,26-3,24)
- Kain és Ábel (1Móz 4,1-15)
- Noé (1Móz 6,9-8,14; 1Móz 8,15-9,17) + más hagyományok
- Babel (1Móz 11,1-9)

Emberi kapcsolataim

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mitől közösség a közösség?
- Milyenek azok, akik Jézust követik?
- sokszínűség
- Minket is Jézus hív magához: életközösségre hív
- A társaim is Jézushoz tartoznak
- Konfliktusok a közösségben
- Emberi indulat – Jézusi indulat
- Mi szabja meg életünk kereteit, rendjét?

- Tényleg csupa tiltás?
- Csak törvény és feladat, vagy segítség és útmutatás Jézus szavai szerint?

BIBLIAI ALAP

- Valaki, aki összetartja: „mindezt egy és ugyanaz a Lélek munkálja” (1Kor 12,11) „Én választottalak titeket, szeressétek egymást” (Jn 15,12-17)
- Tanítványok elhívás-történetei: András, Péter, Fülöp (Jn 1,35-51), Lévi (Lk 5,27-32)
- Jézus kiválasztja a tizenkettőt (Mt 10,1-4)
- Szentek közössége (Pál levélcímzése) (Fil 1,1-2)
- Jakab és János elsőse (Mk 10,35-45)
- A tanítványok tüzet kérnek a samáriai falura (Lk 9,51-56)
- Tízparancsolat (2Móz 20,1-17)
- Tízparancsolat (2Móz 20,1-17)
- Hegyi Beszéd képei „Én pedig azt mondom nektek...” (Mt 5)

Társadalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hol és ki az én népem?
- (Amikor az ország sem jelent védelmet)
- Milyen puttonnyal jövünk?
- (Kitartani idegen földön is a saját népem, szokásaim, Istenem mellett, örökségem)
- Mit nevezünk „gyökerünknek”?
- (A Templomról való ismeretek, kultikus tárgyak a zsidóság életében, a templom tárgyainak megszenteltetése)
- Kihez tartozom?
- (Jézus kérdez az írástudóktól, és válaszol is apjának: Atyám...)
- Közétek tartozom-e?

BIBLIAI ALAP

- A próféták Isten választott emberei
- Dániel és az oroszlánok (Dán 6,2-29)
- Bélsaccar lakomája (Dán 5)
- 12 éves Jézus (Lk 2,41-52)
- Jézus Názáretben (Lk 4,14-30) + „Hirdessem az Úr kedves esztendejét” + „senki sem próféta a maga hazájában”

Világvallások

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Kit vár(t) a zsidóság?
- Kereszténység gyökere a zsidóságban
- Ki az alap? Hogyan érkezik közénk?
- Hogyan várjuk?
- Jézus mindnyájunk Messiása?
- Jézus a világ Megváltója?
- Felismertük -e a Messiást?

- Félelmetes-e Isten közeledése?
- Te vagy-e a Messiás?
- Ki ez?
- Mi történik itt?
- Legyen meg a te akaratod?
- Te vagy-e a Krisztus?
- Te vagy a zsidók királya?
- Ez az ember valóban Isten Fia volt?
- Miért keresitek a holtak közt az élőket?
- Tényleg te vagy, Uram?
- „Szeretsz-e engem?”
- Hogyan tovább?

BIBLIAI ALAP

- Ószövetségi Messiás jövendölések: Ézs, Mik, Mal
- Jézus születésének ígérete
- Benedictus (Lk 1,67-79), Magnificat (Lk 1,46-55), Zakariás és Erzsébet
- Üdvözítő született ma nektek! (Lk 2,1-20)
- A napkeleti bölcsek látogatása (Mt 2,1-12)
- Jézus bemutatása a Templomban, Nunc dimittis (Lk 2,21-40)
- Keresztelő János (Lk 3,1-20)
- „Elküldöm szeretett Fiam!” Útkészítő munka
- Jeruzsálemi bevonulás (Lk 19,28-40)
- Az utolsó vacsora (Lk 22,7-23)
- Jézus elfogatása (Lk 22,39-65), Gecsemáné kerti imádság, „balek vagy bátor” Péter tagadása
- Jézus Kajafás előtt, Pilátus előtt (Lk22,66-23,25)
- Keresztrefeszítés (Lk 23,26-56)
- Feltámadás (Lk 24,1-12), asszonyok, Magdalai Mária, Pt és Jn
- Feltámadás (Lk 24,13-35, Jn 20,24-29), Emmausi tanítványok, Tamás
- Mennybemenetel (ApCsel 1,-11), Missziói parancs (Mt 28,16-20)Péter megbízatása (Jn 21)
- Mennybemenetel (ApCsel 1,-11), Missziói parancs (Mt 28,16-20)Péter megbízatása (Jn 21)

Egyház

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mit tegyünk?
- Hevült-e a szívünk?
- Mi az egyház?
- Közösségem-e a gyülekezet, ahová tartozom?
- Gyülekezetemben miként élem meg az ünnepeket?
- Van-e az egyház életében nyári szünet?

BIBLIAI ALAP

- Pünkösd előtt (ApCsel 1,12-14) (-26 Mátyás), Tanítványok élete Húsvét után
- Pünkösd után (ApCsel 2,1-41), Pt beszéde

- Egyház kialakulása (ApCsel 2,42-47), „apostoli tanítás, közösség, kenyér megtörése, imádkozás”
- Egyházi esztendő

Minimum-követelmények

- Tudjanak összefoglalni az alábbi történetekből és példázatokból legalább négyet pár mondatban az életkoruknak megfelelő szinten: elhívástörténetek, a gazdag ifjú, a 12 éves Jézus a templomban, Jézus Názáretben, a vak Bartimeus, a farizeus és vámszedő, az elveszett drachma, a tékozló fiú.
- Tudják, ki volt Dániel próféta, s legalább egyet tudjanak elmesélni a hozzá kapcsolódó elbeszélésekből.
- Tudják elmondani a Miatyánkot, s legalább néhány kérés lényegét.
- Tudják összefoglalni az őstörténet elbeszéléseit pár mondatban.
- Tudják elmondani a Tízparancsolatot.
- Tudják elmondani az egyházi esztendő legfontosabb elemeit: Jézus születéstörténetének és a passiótörténetnek legfontosabb szakaszait, s mondják el azt, hogy miről szól karácsony, húsvét, mennybemenetel és pünkösöd ünnepe.

6. évfolyam

Isten – én

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hol itt a csoda?
- Értékes vagy értéktelen?
- Tudom-e értékessé / értéktelenné tenni magam?
- Valóban értéktelen volna?
- Mit tesz velem Isten? Mivé leszek én?
- „hogyan lássak”
- „hogyan történik ez?”
- Felmagasztalás - megalázkodás
- Hogyan kérjünk segítséget?
- Mit mondjak, mit kérjek Istentől?
- Beszélgethetek Istennel?
- Miatyánk-parafrázisok, az imádság fajtái

BIBLIAI ALAP

- Ábrahám elhívása
- Az ígéret
- Szövetségekötés, Izsák ígérete (1Móz 17,1-17; 18,1-15)
- A hit próbája (1Móz 21,1-22,19)
- Ézsau és Jákób (1Móz 25)
- Jákób álma és fogadalma (1Móz 28)
- Jákób tusakodása (1Móz 32)
- József álmai, testvérei eladják (1Móz 37,1-35)
- József Potifár házában, Egyiptom felügyelője lesz (1Móz 39,1-41,57)
- A testvérek Egyiptomba mennek (1Móz 42,6-45,15; 45,25-48)
- Megbékélés, Isten ígérete beteljesül (1Móz 50,20)
- „Isten küldött el engem előttetek...”(1Móz 45,7)
- Összefoglalás

Teremtett világ

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Élettapasztalataink: mire jöttél rá?
- Miért ír a Biblia a világ kezdetéről?
- Milyen a Teremtő és milyen a teremtettség?

BIBLIAI ALAP

- „kiüzte az Úristen az Éden kerjéből, hogy művelje a földet, amelyből vétetett” (1Móz 3,23)
- Teremtésleírások a zsoltároknakban (Zsolt 8, 104)
- Illés és a szárazság, „a patakból majd ihatsz, a hollóknak pedig magparancsolatom, hogy gondoskodjanak ott rólad” (1Kir 17,6)

- Mustármag (Mt 13,31)
- Búza és a konkoly példázata (Mt 13,24-30)
- Páskabárány, a félreismert szolga diadala (Ézs 53)
- A jó pásztor, az elveszett juh, „Íme, Isten Báránya!”
- Jézus megkeresztelése a Jordánban, „megnyílt a menny, és látta, hogy Isten Lelke, galamb formájában aláereszkedik” (Mt 3,16)

Én

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Jó és rossz a világban
- Miért teszünk rosszat?
- Irigység, féltékenység, testvérharc; indulatok, önuralom
- Válaszokat keresünk
- Isten a szövetségeseink
- Hírnévre tennék szert...

BIBLIAI ALAP

- „Isten kegyelméből vagyok, aki vagyok” (1Kor 15,10)
- Saul fiatalokora iskolája, példaképei (Gamáriel)
- Saul élete megtérése előtt, István
- Pál megtérése, Pál Antióchiában
- Missziói utak – Pál munkatársi kapcsolatai, mindennapjai
- Jeruzsálemi zsinat
- Péter és Kornéliusz
- Pál Filippiben
- Pál apostol útjának vége

Emberi kapcsolataim

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mitől közösség a közösség?
- Milyenek azok, akik Jézust követik?
- sokszínűség
- Minket is Jézus hív magához: életközösségre hív
- A társaim is Jézushoz tartoznak
- Konfliktusok a közösségben
- Emberi indulat – Jézusi indulat
- Mi szabja meg életünk kereteit, rendjét?
- Tényleg csupa tiltás?
- Csak törvény és feladat, vagy segítség és útmutatás Jézus szavai szerint?

BIBLIAI ALAP

- A közösség alapja
- Párvalasztástól a családig
- Jézus korának szokásai, kortörténet

- 4. parancsolat
- Helyem a családban
- Élet Isten dicsőségére

Társadalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hol és ki az én népem?
- (Amikor az ország sem jelent védelmet)
- Milyen puttonnyal jövünk?
- (Kitartani idegen földön is a saját népem, szokásaim, Istenem mellett, örökségem)
- Mit nevezünk „gyökerünknek”?
- (A Templomról való ismeretek, kultikus tárgyak a zsidóság életében, a templom tárgyainak megszenteltetése)
- Kihez tartozom?
- (Jézus kérdez az írástudóktól, és válaszol is apjának: Atyám...)
- Közétek tartozom-e?

BIBLIAI ALAP

- Népemhez tartozom
- „Magyar vagyok”
- Kultúra, állami ünnepek
- Himnusz - nemzeti imádság
- Több etnikumú ország

Világvallások

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Kit vár(t) a zsidóság?
- Kereszténység gyökere a zsidóságban
- Ki az alap? Hogyan érkezik közénk?
- Hogyan várjuk?
- Jézus mindnyájunk Messiása?
- Jézus a világ Megváltója?
- Felismertük -e a Messiást?
- Félelmetes-e Isten közeledése?
- Te vagy-e a Messiás?
- Ki ez?
- Mi történik itt?
- Legyen meg a te akaratod?
- Te vagy-e a Krisztus?
- Te vagy a zsidók királya?
- Ez az ember valóban Isten Fia volt?
- Miért keresitek a holtak közt az élőket?
- Tényleg te vagy, Uram?
- „Szeretsz-e engem?”
- Hogyan tovább?

BIBLIAI ALAP

- Mózes születéstörténete
- Mózes elhívása (2Móz 3)
- Tíz csapás, páskabarány, kovásztalan kenyér (2Móz 7-12)
- Kivonulás – Pusztai vándorlás (2Móz 13-)
- Sínai-hegynél szövetségkötés – Tízparancsolat (2Móz 19-20)
- Három főünnep, Szövetségláda, Szent sátor (2Móz 23,14-19; 25)
- Közösségek, kultusz, kultúra ma
- A szeretet parancsa
- Missziói parancs (Mt 28,18-20)
- Mi a különbség a felekezetek és a vallások között?
- Az iszlám rövid története
- Muszlim hétköznapiak
- mai gyakorlat - szélsőségmentesen

Egyház

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mit tegyünk?
- Hevült-e a szívünk?
- Mi az egyház?
- Közösségem-e a gyülekezet, ahová tartozom?
- Gyülekezetemben miként élem meg az ünnepeket?
- Van-e az egyház életében nyári szünet?

BIBLIAI ALAP

- Biblia mint szent könyv
- A Szentírás Krisztust hirdeti
- Ószövetségi könyvek, kánon, kéziratok
- Úsz. könyvek, kánon, kéziratok
- Bibliafordítások
- Biblia és a világ

Minimum-követelmények

- Tudják, hogy ki volt Pál apostol, s tudják elmondani megtérésének történetét, valamint legalább még két hozzá kapcsolódó eseményt.
- Tudják, hogy ki volt Ábrahám, Izsák, Jákób, József és Mózes, s tudjanak elmondani legalább két-két hozzájuk kapcsolódó történetet vagy eseményt. Tudják, hogy mi az ígéret, a kivonulás és a szövetség jelentősége a zsidó vallásban. Ismerjék a 4. parancsolat jelentőségét a család életében.
- Ismerjék a Biblia szerkezetét, kialakulásának legfontosabb szakaszait, és tudjanak tájékozódni benne.

7. évfolyam

Isten – én

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Legyen tisztában a tanuló azzal, hogy Jézus Krisztusról sok különböző beszámolót ismerünk, a Szentírás beszámolóiban azonban mind Isten Fiát mutatják meg nekünk.
- Lássa az egyetemes hitvallások hangsúlyait, és ismerje föl a személyes hitvallás fontosságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Kinek valljuk Jézust? Hogyan számolnak be róla az evangélisták? Mit tud János, amit a többiek nem?
- Milyen az Istennel élt élet?

FOGALMAK

kinyilatkoztatás, hitvallás, evangélium, szinoptikusok

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Magyar nyelv és irodalom: a témához kötődő versek
- Történelem: források tartalmi egybevetése

BIBLIAI ALAP

- Megérteni a mártírságot – ApCsel 7, 54-60

Teremtett világ

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Értse meg a tanuló, hogy életünk Isten kezében van.
- Ismerje föl, hogy az örökkévalósághoz való kötődésünk nagyban befolyásolja cselekedeteinket.
- Fedezze fel egyéni felelősségét a világ sorsával kapcsolatban és feladatait közvetlen környezetének megőrzésében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mennyiben sodorhat el minket a korszellem?
- Mi a kereszténység mondanivalója a világ számára?
- Van-e egyáltalán esélye még Isten akaratának a világban?

FOGALMAK

korszellem, mondanivalónk a világnak

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Vizuális kultúra: divat, kultúra
- Ami megmarad – 1Kor 13,8-13

BIBLIAI ALAP

- Másféle látás – Jn 20,29b
- Szellemi hatásoknak kitett kereszténység – 2Tim 4,1-5

Én

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Érezze meg a tanuló az önkéntesség, a belső indítékok erejét.
- Legyen kész arra, hogy a világ eseményeit más és más aspektusokból vizsgálja.
- Vizsgálja meg az igazodás, hasonulás és különválás egyensúlyát egyéniségében.
- Legyen nyitott tévedéseinek kezelésére.
- Tudjon szembeszállni kísértéseivel.
- Fedezze fel képességeit és adottságait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A külső parancsok és a belső indítékok hatásai. Jézus egy másféle látásra hívja az embert, melyben az események mélységét fedezheti fel.
- Mennyiben kell igazodnom másokhoz? Hogy vitázzam? Mit tegyek, ha tévedek? Hogy álljak ellent a kísértésnek? Mit kaptam, és mivé legyek?

FOGALMAK

látás, egyéniség, adottságok, kísértések

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Történelem: Egyháztörténeti események

BIBLIAI ALAP

- Szolgaság-fiúság – Rm 8,15
- Beavatottság – Jn 15,12-17
- Tanúvá lenni – Jn 3,11
- Lk 19,1-10
- Jézusban megmaradni – Jn 15,1-8
- Adottságaink – Lk 12,48b

Emberi kapcsolataim

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Erősödjön a tanulók ragaszkodása az igazsághoz. Tanulják meg annak határait, hogy egy közösségben hogy lehet változásokat létrehozni, mik a változtatás határai és veszélyei.
- Ismerjék meg a közösségből való kivonulás erősségeit és veszélyeit. Ismerjék meg a jócselekedetek szerepét a társadalomban, ennek keresztény indítékait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Milyen vagyok én? Keresztény alapok: emberkép, teremtettség.

- A másokhoz való hasonulás a jó út-e, vagy éppen a különbözőség? Hogy tudok élni más kultúrákkal?
- A közösségi változtatás szükségessége és határai. Az etikai tévedések helyrehozatala.

FOGALMAK

külső és belső tulajdonságok, közösségi élet, egyéniség

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Magyar nyelv és irodalom: Kultúrák különbözősége

BIBLIAI ALAP

- A kereszténység mindig lehet hitvalló – Mt 5,13-16
- Nehéz időkben – Zsolt 130,1-2
- Felülről születni – Jn 3,1-8

Társadalom

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Ismerje föl a tanuló Jézus nyitottságát.
- Lássa, hogyan indítja ez a nyitottság önfeláldozó cselekvésre a Jézust követőket, és lássa ennek a jézusi indulatnak a pozitív hatását az elesettek, kizsájtottak oldalán.
- Fedezze fel a jézusi logika társadalomformáló erejét, és fedezze fel az ezzel szemben megjelenő öns hatalmi érdekek kárthatóságát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hogyan lehet együtt élni másokkal?
- Mi a társadalmi hatása a teljesítményeknek? Van-e az egyháznak sajátos társadalmi mondanivalója? A vallás nem önmagában érték, hanem egy sajátos látás, egyféle eszköz a világ megközelítésében.
- Hogy igazodjunk a korszellemhez? Szellemi és hatalmi trendek.

FOGALMAK

Jézusi indulat, irgalom, megbocsátás, újrakezdés lehetősége, hála, befogadás, elfogadás, kegyelem ereje

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Történelem: nemzet, haza

BIBLIAI ALAP

- Mt 5,14
- Jézus nem egyetlen kultúráé – Gal 3,26-29
- Mt 5,39-44

Világvallások

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Fedezze fel a tanuló a vallási jelenségek megjelenését.
- Tudja elkülöníteni a hatalmi, politikai szándékokat a valóban vallási tartalommal megjelenő törekvésektől.
- Keressen választ vallási értelemben az emberi kérdésekre, tudja megnevezni a jellegzetesen evangélikus mondanivalókat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hol a helye a vallásosságnak? Mit jelent egyáltalán vallásosnak lenni? Cél-e a vallásosság? Van-e az evangélikusságnak különös mondanivalója?

FOGALMAK

vallásosság, más vallások, transzcendencia, tolerancia, hitvallásosság

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Földrajz: vallásföldrajz

BIBLIAI ALAP

- Mi a vallás lényege – 1Móz 4,26
- Lk 24,39-43
- Isten nélküli világ – Rm 1,18-32

Egyház

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Ismerje föl, hogy az egyház történetének eseményei visszatérően alapvető életkérdéseket vetnek föl, amelyek a mai világban is aktuálisak.
- Értse meg Luther Márton fellépésének fő mozgatórugóit és tanításának központi gondolatait.
- Lássa, hogy az egyes események hogyan hatnak a továbbiakban az egyház életében mind a mai napig.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Hogyan hat ránk a gyorsan változó világ?
- A cselekedetek és a hit kapcsolata.
- Hol az igazság? Érdemes küzdeni érte? Mi van, ha tévedünk?
- Luther és a reformáció – története, teológiai kérdései, jelentősége.
- Lehet ezen a földön Isten akarata szerint élni? Lehet ezt másoktól elvárni, másokra rákényszeríteni?
- Mi az egyház feladata a világban? Milyen lesz az egyház élete, ha része a hatalomnak?
- Hiszek a magam módján? Mit jelent a konzum-vallásosság? Lehet másképp, mint a többiek? Vajon igazam van, hogy máshogy gondolom?

FOGALMAK

reformáció, bűnbocsánat, 95 tétel, Wormsi birodalmi gyűlés, Melanchthon, keresztényüldözés, Husz János, gályarabok, egyházüldözés, ősegyház, vagyonszövetség, Civitate Dei, Savonarola, Kálvin, Zinzendorf, államegyház, Konstantinusz, népegyház, Vatikán, egyházszakadás, tanítások tisztázása, dogmák alakulása, Szent Ferenc, Tridenti zsinat

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Történelem: ok-okozati összefüggések megfigyelése

BIBLIAI ALAP

- Mt 5,16
- 1Kor 2, 4-5
- Kísértések – 1Kor 10,12-13
- Istennek kell inkább engedelmeskedni – ApCsel 5,17-32
- Szeretetben – Gal 5,13-15
- Vitakultúra – Péld 15,28
- „Amire eljutottunk, ahhoz ragaszkodjunk!” – Fil 3,15-21
- Karizmák – 1Kor 14,12-19
- Megérteni Istent – ApCsel 2,11
- Isten épülete vagytok – 1Kor 3,6-11

Minimum-követelmények

- Tudja bemutatni a szinoptikusokat és János evangéliumát.
- Tudja bemutatni Péter és Pál apostolt, s legalább egy-egy hozzájuk kapcsolódó történetet.
- Ismerje Augusztinusz életét, és legalább egy fontos tanítását.
- Tudja elmondani Luther életének főbb mozzanatait, elsősorban a reformáció eseményeiből.

8. évfolyam

Isten – én

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Legyen tisztában a tanuló azzal, hogy mit jelentett a nép számára úton lenni, s milyen ígérek vonatkoztak rájuk, valamint hogyan volt Isten jelen Izrael népével a pusztai vándorlás, a bírák és a honfoglalás korában.
- Dávid példájából kiindulva lássa a tanuló azt is, hogy mit jelent Isten embere, s személyesen a mi számunkra Isten bűnbocsátó kegyelme.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Isten ígéretei, segítő jelenléte az életben.
- Hogyan befolyásol minket a környezetünk a döntéseinkben?
- Az engedelmesség dilemmája. Feladataink felvállalása, alkalmasságunk kérdése.
- Saját utunk, vagy Isten útja? Milyen az Istennel élt élet? Erőforrásaink. Az igazi vigasztalás.
- Hogyan szól hozzánk ma Isten? Isten hűsége.
- Vezetői szerep és annak veszélyei. Bűnvallás és bűnbocsánat. Bölcsesség.

FOGALMAK

Pusztai vándorlás, Kánaán, rézkígyó, szövetségláda, Szent sátor, honfoglalás, bírák, bálványok, nazir-fogadalom, Istenre figyelés, királyválasztás, prófétai példázat, salamoni templom, bölcsességirodalom, Isten temploma, kettészakadt ország

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Magyar nyelv és irodalom: bölcsességirodalom: közmondások, szólások
- Történelem: források tartalmi egybevetése
- Ének: zsoltárok

BIBLIAI ALAP

- 4Móz 13,1-3.17-20.25-33
- 4Móz 14,1-10.26-34; 4Móz 21,4-9
- 5Móz 31,7-8
- Józs 1,1-9
- Józs 2,1-17.23-24
- Józs 5,13-15
- Józs 6,1-5.15-20
- Józs 21,43-45
- Bír 2,6-19
- Bír 10,1-4
- Bír 6,1-40
- Bír 7,1-22
- Bír 8,22-23
- 1Sám 1,4-28
- 1 Sám 3,1-10
- 1Sám 8,1-22

- 1Sám 10,17-26
- 1 Sám 12,1.6-25
- 1 Sám 17,1-58
- 1Sám 16,1-23
- 2Sám 5,4-12
- 2Sám 11,1-27
- 2Sám 12,1-12
- 2Sám 12,13-24
- Zsolt 51
- 1Kir 2,1-4
- 1Kir 3,5-28
- 1Kir 6,1-2.7.9.21
- 1Kir 8,22-30.41-52
- 1Kir 5,9-14
- Péld 1,1-2
- Péld 3,1-35
- 1Kir 11,1-5.9-13.26-40
- 1Kir 12,1-30
- 1Kir 14,21-23.30

Teremtett világ

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Gondolkozzon el a tanuló, hogy milyen kísértéseink vannak. Értse meg, hogy hol a mi helyünk, feladatunk a világban.
- Fedezze fel, hogy Jézus jelen van örömeinkben is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mennyiben sodorhat el minket a korszellem?
- Mi a kereszténység mondanivalója a világ számára?
- Van-e egyáltalán esélye még Isten akaratának a világban?

FOGALMAK

Kísértés, kivonulás a világból, csoda mint jel, Jézus korabeli esküvői szokások

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Történelem: Kortörténet, egyháztörténet (szerzetesi mozgalmak kialakulása)

BIBLIAI ALAP

- Lk 4,1-13
- Jn 17,15-21
- Mt 5,13-16
- Jn 2,1-12

Én

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Ismerje meg a tanuló, hogy Jézus korában milyen messiás-képek éltek a nép körében. Érezze meg a tanuló, hogy a Jézussal való kapcsolat sokkal több, mint tudás róla: újjá kell születnünk.
- Legyen nyitott tévedéseinek kezelésére.
- Tudjon szembeszállni kísértéseivel.
- Fedezze fel képességeit és adottságait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Jézust bátran lehet kérdezni. Nem elég tudnunk róla, Isten lelke formálja a hitünket személyes tapasztalatokban.
- Milyen terve van Istennek az életemmel? Milyen feladatokat bíz rám?
- Ítékezés, bűnbánat, megbocsátás, kegyelem.
- Hogyan erősít meg Isten, ha elcsüggedek a feladatok között?

FOGALMAK

Messiás, messiásvárás, újonnan születés, megtérés, dióhéj-evangélium, Baál, bálványimádás, Hóreb: Isten hegye

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Ének-zene: A témához kapcsolódó zenehallgatás

BIBLIAI ALAP

- Mt 11,2-10
- Jn 3,1-12.14-17
- Jón 1,1-3,9
- Jón 3,10-4,11
- 1Kir 18,1-2.17-46
- 1Kir 19,1-18

Emberi kapcsolataim

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Erősödjön a tanulók ragaszkodása az igazsághoz.
- Tanulják meg annak határait, hogy egy közösségben hogy lehet változásokat létrehozni, mik a változtatás határai és veszélyei.
- Figyeljék meg, hogy mennyire más Jézus hozzáállása a samáriai asszonyhoz és a pogányokhoz, hogy mennyire nem jellemzi őt a kirekesztés.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mit jelent Jézus megbocsátó kegyelme az életemben a környezetemre nézve?
- Jézus figyelmeztet arra, hogy ne ítélkezzünk, hiszen mi sem vagyunk büntelenek.
- Önreflexió.
- Közbenjárás másokért.

FOGALMAK

Pénznemek a Bibliában, adósság, törlesztés, elengedés, bűn és következménye a Bibliában, ítékezés, előítéletek, Samária, élő víz

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Magyar nyelv és irodalom: Kultúrák különbözősége

BIBLIAI ALAP

- Mt 18,21-35
- Jn 8,1-11
- Jn 4,1-31.39-42
- Mt 8,5-13

Társadalom

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Ismerje föl a tanuló, hogy mennyire aktuálisak ma Ámósz szavai.
- Gondolkozzon el azon, hogy a fogságban élő nép milyen választási lehetőségek előtt áll.
- Fedezze fel, hogy mennyire jelen van keresztény életünkben az újrakezdés lehetősége

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ma milyen társadalmi problémákra reagálna Ámósz/a próféta?
- Miért fontos az identitás megőrzése?
- Milyen mértékben lehet, kell integrálódni?
- Hol van a helye, milyen értéke van a mi életünkben az Istennel való kapcsolatnak?
- Fogság és újrakezdés.

FOGALMAK

Próféta, Bétel, fogság, identitás, integrálódás, lombosítór ünnep, Tóra

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Történelem: Kortörténet
- Magyar irodalom: Témához kapcsolódó versek

BIBLIAI ALAP

- Ám 3,1-15
- Ám 4,4-13
- Ám 5,4-15
- Ám 6,3-8
- Ám 8,11; 9,14
- Jer 29,1.4-14
- Ezsdr 1,1-8
- Ezsdr 4,1-5.11-16.21-24
- Ezsdr 5,1-2
- Hagg 1,1-4.8.12-14
- Hagg 2,1-9

- Zak 8,1-7
- Zak 9,9-10
- Ezsdr 7,1.6.9-10
- (Ezsdr 9,1-4)
- (Ezsdr 10,1)
- Neh 1,1-4
- Neh 2,1-5.11-18
- Neh 3,33-38
- Neh 4,1-2.8
- Neh 8,1-18

Egyház

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Ismerje fel, hogy mit jelent a szent tisztelete. Gondolkozzon el azon, hogy mennyire tükrözi élete, cselekedetei Isten akaratát, illetve, hogy a hétköznapi dolgaiból mennyire ismerhető fel Isten.
- Lássza, hogy Jézus úr életünk nehéz helyzetei felett is, úr a halál felett is.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Kitartás, állhatatosság a feladatainkban. Isten a bajban nem ítéli el népét, hanem vigasztalja őket. Ez jelen van életünkben is.
- Jézus gyógyít, velünk van a félelmeinkben, és úr a halál felett is.
- A hit szerepe a gyógyulásban.

FOGALMAK

Próféta, elhívás, szentség, jelképes cselekedetek, hamis próféták, fogság, messiási prófécia, Jézus megdicsőülése, bűn és betegség kapcsolata a Bibliában, pszichoszomatikus betegségek, feltámadás

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Történelem: ok-okozati összefüggések megfigyelése, Kortörténeti háttér

BIBLIAI ALAP

- Ézs 6,1-13
- Ézs 5,1-7
- Ézs 9,1-6
- Jer 1,1-19
- Jer 13,1-11
- Jer 18,1-12
- Jer 27,1-15
- Jer 32,1-15
- Jer 36,1-32
- Jer 38,1-28
- Jer 39,1-2.4-14
- Ézs 40,1-11.27-31
- Ézs 41,10-14
- Ézs 42,1-4.9

- Ézs 53,1-12
- Ézs 55,6-11
- Mk 4,35-42
- Mk 9,2-10
- Lk 9,28-36
- Mk 9,14-29
- Jn 11,1-44

Világvallások

TANULÁSI EREDMÉNYEK

- Ismerje föl a tanuló, hogy más vallási hagyományokban is lehet találkozni a szenttel, és a világ különböző pontjain különböző válaszok születnek az alapvető spirituális kérdésekre.
- Ismerje fel a tanuló, hogy a hétköznapi életet milyen mértékben hatják át tulajdonképpen vallásos cselekedetek. Legyen képes különbséget tenni a különböző vallásos jelenségek és a keresztény hit tanítása között.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Milyen kérdéseket vetnek föl a vallási jelenségek keresztény szempontból, és milyen alaptanításai vannak a világ nagy vallásainak?
- Spiritualitás
- Hagyományon alapuló hitek
- Ismerkedés a hindu istenekkel
- Az újraszületésről
- Az örök világtörvény rendje
- Buddha személye; A buddhista tanítás
- A Távol-Kelet univerzalista vallásai
- Korunk új vallási jelenségei; Valláspótlékok; Szekták; Új vallási mozgalmak a kereszténységben belül

FOGALMAK

vallás, hit, spiritualitás, lélek, transzcendens, animizmus, mágia, mono-, poli-, ateizmus, rituálé, szertartás, beavatás, babona, népi hiedelmek, számszóra, móksa, nirvána, reinkarnáció, szenvedés, univerzalizmus, szekularizáció, szinkretizmus, manipuláció

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Vizuális kultúra: művészettörténeti ábrázolások
- Történelem: Vallások kialakulása

BIBLIAI ALAP

- Zsolt 63,7
- ApCsel 17,26-28
- 1Móz 17,9
- Jn 3,3-7
- Kol 1,19
- 1Thessz 5,19-21
- Zsolt 8

- Mk 9,35-42